

GEMEENTE ABLASSERDAM

Afdeling 9 Preventief fouilleren

Artikel 2.9.1 Veiligheidsrisicogebieden

De burgemeester kan overeenkomstig artikel 151b van de Gemeentewet bij verstoring van de openbare orde door de aanwezigheid van wapens, dan wel bij ernstige vrees voor het ontstaan daarvan, een gebied, met inbegrip van de daarin gelegen voor het publiek openstaande gebouwen en daarbij behorende erven, aanwijzen als veiligheidsrisicogebied.

GEMEENTE HENDRIK-IDO-AMBACHT

Afdeling 9 Preventief fouilleren

Artikel 2.9.1 Veiligheidsrisicogebieden

De burgemeester kan overeenkomstig artikel 151b van de Gemeentewet bij verstoring van de openbare orde door de aanwezigheid van wapens, dan wel bij ernstige vrees voor het ontstaan daarvan, een gebied, met inbegrip van de daarin gelegen voor het publiek openstaande gebouwen en daarbij behorende erven, aanwijzen als veiligheidsrisicogebied.

GEMEENTE LIESVELD

Afdeling 9 Preventief fouilleren

Artikel 2.9.1 Veiligheidsrisicogebieden

De burgemeester kan overeenkomstig artikel 151b van de Gemeentewet bij verstoring van de openbare orde door de aanwezigheid van wapens, dan wel bij ernstige vrees voor het ontstaan daarvan, een gebied, met inbegrip van de daarin gelegen voor het publiek openstaande gebouwen en daarbij behorende erven, aanwijzen als veiligheidsrisicogebied.

GEMEENTE PAPENDRECHT

Afdeling 9 Preventief fouilleren

Artikel 2.9.1 Veiligheidsrisicogebieden

De burgemeester kan overeenkomstig artikel 151b van de Gemeentewet bij verstoring van de openbare orde door de aanwezigheid van wapens, dan wel bij ernstige vrees voor het ontstaan daarvan, een gebied, met inbegrip van de daarin gelegen voor het publiek openstaande gebouwen en daarbij behorende erven, aanwijzen als veiligheidsrisicogebied.

Dordrecht, 20 november 2008

2

OVERZICHT 2008

Gemeente	Artikel preventief fouilleren opgenomen in APV	Bron	APV vastgesteld in vergadering gemeenteraad d.d.	In werking getreden
Alblasserdam	ja	APV ALBLASSERDAM 2003	06-02-2003	
Binnenmaas	neen	APV 2007	02-01-2007	
Cromstrijen	neen	APV 2005	01-11-2005	
Dordrecht	neen	APV DORDRECHT	28-05-2005	
Giessenlanden	neen	APV 2007		
Gorinchem	neen	APV 2006	28-09-2006	04-10-2006
Graafstroom	neen	APV 2007	26-03-2007	
H-Giessendam	neen	APV 2008	31-01-2008	
H.I. Ambacht	ja	APV 2003	02-06-2003	
Korendijk	neen	APV KORENDIJK	09-12-2003	
Liesveld	ja	APV 2005	30-08-2005	
Leerdam	neen	APV 2004	01-07-2004	
Nieuw-Lekkerland	neen	APV 2006-2	15-02-2007	
Oud-Beijerland	neen	APV 2007	17-12-2007	
Papendrecht	ja	APV 2005	04-04-2005	22-04-2005
Sliedrecht	neen	APV 2003	juni 2005	
Strijen	neen	APV 2005		
Zederik	neen	APV 2006	09-10-2006	
Zwijndrecht	neen	APV 2006	21-11-2006	

Protocol preventief fouilleren
voor het Arrondissement Dordrecht
Op basis van de Wet van 13 juli 2002, Stb 420
Inwerking getreden op 15 september 2002

Dordrecht, 14 november 2002
Openbaar ministerie Dordrecht
Mw. D.M. Heijden – beleidsmedewerker

Protocol preventief fouilleren d.d. 14 november 2002

Protocol preventief fouilleren

1. Doelstelling wet:

Het terugdringen van het geweld, waarbij vuurwapens worden gebruikt en het bezit daarvan door uitbreiding van de bevoegdheden van de politie zodat preventief kan worden opgetreden tegen het bezit van wapens.¹

2. Procedure:

In het nieuwe artikel 151b Gemeentewet kan de Raad bij verordening de burgemeester de bevoegdheid verlenen om, bij verstoring van de openbare orde door de aanwezigheid van wapens dan wel bij ernstige vrees voor het ontstaan daarvan, veiligheidsrisicogebieden aan te wijzen, met inbegrip van de daarin gelegen voor het publiek openstaande gebouwen en daarbij behorende erven.

De Officier van Justitie kan vervolgens, op grond van de artikelen 50, 51 en 52 Wet Wapens en Munitie, gelasten dat binnen het aangewezen veiligheidsrisicogebied voor de duur van maximaal 12 uur tegenover een ieder de bevoegdheid wordt uitgeoefend om:

- verpakkingen van goederen, met inbegrip van reisbagage, te openen;
- vervoermiddelen te onderzoeken;
- een ieder aan de kleding te onderzoeken op wapens of munitie.

3. Werkwijze:

1. Regionale analyse vuurwapenincidenten.

- Maandelijks wordt een update van het aantal vuurwapenincidenten in de regio Zuid-Holland Zuid gemaakt. De districtschef signaleert of het aantal gewelds- en/of vuurwapenincidenten in zijn/haar district aanzienlijk is toegenomen.

2. Voorstel 'aanwijzing veiligheidsrisicogebied':

- Het district maakt op basis van een analyse vuurwapenincidenten en geweldsincidenten een voorstel 'aanwijzing veiligheidsrisicogebied' voor het betreffende gebied, bestaande uit de volgende elementen:
 - cijfermatige analyse van het aantal vuurwapen- / geweldsincidenten²;
 - sfeerrapportage;
 - handhavingsbeleid in breed perspectief;
 - gebiedsaanpak en resultaten;
 - onveiligheidsanalyse afkomstig uit de politiemonitor.

¹ Het betreft vuurwapens, steek-, slag- en vuistwapens, of voorwerpen die als zodanig kunnen dienen, zie TK, vergaderjaar 1999-2000, 26 865, nr. 5, pagina 9.

² Inclusief overige aan fysieke geweldsplegingen gerelateerde incidenten.

4. Plan van aanpak preventief fouilleren

- De districtschef van het betreffende district is verantwoordelijk voor het operationele plan van aanpak;
- De voorbereiding en de uitvoering van het operationeel plan van aanpak vinden plaats in:
 - Het district waar de actie plaatsvindt in overleg met de verantwoordelijk (beleids)officier van justitie;
 - Ondersteuning van:
 - Taakaccenthouders vuurwapens;
 - Forensisch Technische Dienst.
- Er wordt gewerkt volgens het model draaiboek dat wordt gehanteerd bij een actie preventief fouilleren.³

5. Procedure voorstel 'aanwijzing veiligheidsrisicogebied':

- Een vaste kerngroep zal als "toetsgroep preventief fouilleren" optreden, die is samengesteld uit vertegenwoordigers van het OM, politie en het bestuur en indien nodig aangevuld met vertegenwoordigers van betrokken gemeente en betrokken politiedistrict.

De vaste 'toetsgroep preventief fouilleren' zal bestaan uit:

Politie : districtschef Dordrecht/Zwijndrechtse Waard is namens het RMT portefeuilleverantwoordelijk
Indien nodig aangevuld een verantwoordelijke uit het district waar de actie zal plaatsvinden.

Openbaar ministerie: de vuurwapenofficier en de beleidsmedewerker uit district I

Gemeente : vertegenwoordiger van de afdeling Openbare Orde en Veiligheid van de gemeente Dordrecht
Indien nodig aangevuld met een vertegenwoordiger van de afdeling Openbare Orde en Veiligheid van de gemeente waar de actie zal plaatsvinden.

- De "toetsgroep preventief fouilleren" toetst het voorstel 'aanwijzing veiligheidsrisicogebied' en het plan van aanpak en keurt deze goed;
- De 'toetsgroep preventief fouilleren' biedt het goedgekeurde voorstel 'aanwijzing veiligheidsrisicogebied' en het bestuurlijk plan van aanpak aan de korpsleiding. De korpsleiding biedt deze stukken aan de burgemeester van de betreffende gemeente aan.
- De burgemeester informeert de hoofdofficier van justitie en de korpsbeheerder (wanneer het een andere gemeente betreft dan de gemeente Dordrecht).
- De betreffende gemeente maakt een conceptbesluit tot aanwijzing van een veiligheidsrisicogebied;
- De burgemeester bespreekt het conceptbesluit en het bestuurlijk plan van aanpak in het lokale driehoeksoverleg
- De burgemeester wijst een veiligheidsrisicogebied aan.

³ Er wordt thans gewerkt aan een modeldraaiboek.

6. Aanwijzing veiligheidsrisicogebied door burgemeester:

De burgemeester wijst, op voorstel van de "toetsgroep preventief fouilleren", een veiligheidsrisicogebied aan en betreft de volgende aspecten in zijn besluit:

- Feiten en omstandigheden waaruit blijkt dat er sprake is van verstoring van de openbare orde door de aanwezigheid van wapens, dan wel bij ernstige vrees voor het ontstaan daarvan;
- Zorgvuldige afweging van het objectieve en subjectieve veiligheidsbelang en het individuele belang van burgers (privacy);
- Proportionaliteit en subsidiariteit;
- Breder handhavingsbeleid in het beoogd gebied ter vergroting van de leefbaarheid en veiligheid;
- De burgemeester draagt zorg voor bekendmaking van het besluit in de zin van de Awb en informeert de Raad, de korpschef, de hoofdofficier van justitie en de korpsbeheerder (indien het een andere gemeente dan de gemeente Dordrecht betreft).

7. Afgeven van een bevel door de verantwoordelijke officier van justitie voor een of meer actie(s) preventief fouilleren

- De verantwoordelijk beleidsofficier van justitie beoordeelt op basis van het voorstel 'aanwijzing veiligheidsrisicogebied' -mede op basis van actuele informatie- of, wanneer en voor welk gebied, binnen het aangewezen veiligheidsrisicogebied, een last wordt afgegeven om preventief te fouilleren. De officier van justitie bepaalt het tijdstip en de minimale en maximale tijdsduur aan de hand van de rapportage van de politie.

8. Actie preventief fouilleren

- Het bevoegd gezag wordt voorafgaand aan de feitelijk actie geïnformeerd.
- Publiciteit: los van de bekendmaking en publicatie van de aanwijzing van het veiligheidsrisicogebied door de burgemeester is het zinvol, zeker bij de eerste acties, actief de pers te benaderen over de aanstaande actie.
- De politie voert de actie(s) uit.

9. Procedure actie preventief fouilleren

- Wordt een verdachte op heterdaad aangehouden, in het bezit van (een) vuurwapen(s) en munitie, dan volgt altijd:
 - doorzoeking van diens woon- en/of verblijfplaats;
 - voorgeleiding voor de Rechter-commissaris;
 - een vordering tot inbewaringstelling.
- Aangetroffen vuurwapens worden binnen 24 uur gecheckt.

10. Evaluatie

- Iedere actie wordt operationeel geëvalueerd;
- De evaluatie zal -via de korpsleiding- in de beheersdriehoek en de districtelijke driehoek worden besproken;
- De burgemeester informeert per brief de gemeenteraad na ommekomst van de termijn van de gebiedsaanwijzing ('de toetsgroep preventief fouilleren' bereidt dit voor)
- Na een half jaar zal de nieuwe wetgeving worden geëvalueerd; daarbij zal worden ingezoomd op het aantal gewelds- / vuurwapenincidenten, de veiligheid en het effect van de actie(s) in de aangewezen gebieden.

BIJLAGE (behorend bij het protocol)

Artikel 151b Gemeentewet

1. De Raad kan bij verordening de burgemeester de bevoegdheid verlenen om bij verstoring van de openbare orde door de aanwezigheid van wapens, dan wel bij ernstige vrees voor het ontstaan daarvan, een gebied, met inbegrip van de daarin gelegen voor het publiek openstaande gebouwen en daarbij behorende erven, aan te wijzen als veiligheidsrisicogebied. In een veiligheidsrisicogebied kan de officier van justitie de bevoegdheden, bedoeld in de artikelen 50, derde lid, 51, derde lid en 52, derde lid van de Wet Wapens en Munitie toepassen.
2. De burgemeester gaat niet tot aanwijzing als veiligheidsrisicogebied over dan na overleg met de officier van justitie in het overleg, als bedoeld in artikel 14 van de Politiewet 1993.
3. De aanwijzing als veiligheidsrisicogebied wordt gegeven voor een bepaalde duur die niet langer is en voor een gebied dat niet groter is dan strikt noodzakelijk voor de handhaving van de openbare orde.
4. De beslissing tot gebiedsaanwijzing wordt op schrift gesteld en bevat een omschrijving van het gebied waarop deze van toepassing is alsmede de geldigheidsduur. Indien de situatie dermate spoedeisend is dat de burgemeester de beslissing tot gebiedsaanwijzing niet tevoren op schrift kan stellen, zorgt hij alsnog zo spoedig mogelijk voor de opschriftstelling en voor de bekendmaking daarvan.
5. De burgemeester brengt de gebiedsaanwijzing zo spoedig mogelijk ter kennis van de raad en van de officier van justitie, bedoeld in het tweede lid.
6. Zodra de verstoring van de openbare orde door de aanwezigheid van wapens, dan wel de ernstige vrees voor het ontstaan daarvan, bedoeld in het eerste lid, is geweken, trekt de burgemeester de gebiedsaanwijzing in. Het vijfde lid is van overeenkomstige toepassing.

Artikel 50 Wet Wapens en Munitie

1. De bij of krachtens artikel 141 van het Wetboek van Strafvordering aangewezen ambtenaren zijn gevoegd te vorderen dat de verpakking van goederen, met inbegrip van reisbagage, wordt geopend, indien daartoe redelijkerwijs aanleiding bestaat op grond van:
 - a. een gepleegd strafbaar feit waarbij wapens zijn gebruikt;
 - b. een gepleegde overtreding van de artikel 13, 16, of 27;
 - c. aanwijzingen dat een strafbaar feit als bedoeld onder a of b zal worden gepleegd.
2. Na het tweede lid wordt, onder vernummering van het derde lid tot het vierde lid, een nieuw lid ingevoegd, luidende:
 - (3). In gebieden die overeenkomstig artikel 151b, eerste lid, van de Gemeentewet, door de burgemeester als veiligheidsrisicogebied zijn aangewezen kan de officier van justitie gelasten dat tegenover een ieder de bevoegdheid wordt uitgeoefend om verpakkingen van goederen, met inbegrip van reisbagage, te onderzoeken op wapens of munitie. Het bevel bevat een omschrijving van het aangewezen gebied en de geldigheidsduur die niet langer dan 12 uur mag bedragen. Het bevel bevat voorts de feiten en omstandigheden, op grond waarvan de toepassing van de bevoegdheid om de verpakking van goederen, met inbegrip van reisbagage, te onderzoeken op wapens op munitie noodzakelijk wordt geacht.

Artikel 51 Wet Wapens en Munitie

1. De bij of krachtens artikel 141 van het Wetboek van Strafvordering aangewezen ambtenaren zijn gevoegd vervoermiddelen te onderzoeken, indien daartoe redelijkerwijs aanleiding bestaat op grond van:
 - a. een gepleegd strafbaar feit waarbij wapens zijn gebruikt;
 - b. een gepleegde overtreding van de artikel 13, 16, of 27;
 - c. aanwijzingen dat een strafbaar feit als bedoeld onder a of b zal worden gepleegd.
2. Na het tweede lid wordt, onder vernummering van het derde lid tot het vierde lid, een nieuw lid ingevoegd, luidende:
 - (3). In gebieden die overeenkomstig artikel 151b, eerste lid, van de Gemeentewet, door de burgemeester als veiligheidsrisicogebied zijn aangewezen kan de officier van justitie gelasten dat tegenover een ieder de bevoegdheid wordt uitgeoefend om vervoermiddelen te onderzoeken op wapens of munitie. Het bevel bevat een omschrijving van het aangewezen gebied en de geldigheidsduur die niet langer dan 12 uur mag bedragen. Het bevel bevat voorts de feiten en omstandigheden, op grond waarvan de toepassing van de bevoegdheid om vervoermiddelen te onderzoeken op wapens op munitie noodzakelijk wordt geacht.

Artikel 52 Wet Wapens en Munitie

1. Het tweede lid komt te luiden:
 - (2). De in het eerste lid bedoelde ambtenaren zijn bevoegd personen aan hun kleding te onderzoeken indien daartoe redelijkerwijs aanleiding bestaat op grond van:
 - a. een gepleegd strafbaar feit waarbij wapens zijn gebruikt;
 - b. een gepleegde overtreding van de artikel 13, 16, of 27;
 - c. aanwijzingen dat een strafbaar feit als bedoeld onder a of b zal worden gepleegd.
3. Na het tweede lid wordt, onder vernummering van het derde lid tot het vierde lid, een nieuw lid ingevoegd, luidende:
 - (3). In gebieden die overeenkomstig artikel 151b, eerste lid, van de Gemeentewet, door de burgemeester als veiligheidsrisicogebied zijn aangewezen kan de officier van justitie gelasten dat tegenover een ieder de bevoegdheid wordt uitgeoefend om hem aan zijn kleding te onderzoeken op de aanwezigheid van wapens of munitie. Het bevel bevat een omschrijving van het aangewezen gebied en de geldigheidsduur die niet langer dan 12 uur mag bedragen. Het bevel bevat voorts de feiten en omstandigheden, op grond waarvan de toepassing van de bevoegdheid om een ieder aan zijn kleding te onderzoeken op wapens op munitie noodzakelijk wordt geacht.

Toelichting: (behorend bij het protocol)

Veiligheidsrisicogebied:

De toelichting geeft de volgende omschrijving van een veiligheidsrisicogebied: het gaat om een gebied dat in de openlucht is gelegen en dat naar bestemming of vast gebruik voor iedereen toegankelijk is, inclusief de publieke gedeelten van stations.⁴

Een veiligheidsrisicogebied wordt gekenmerkt door een hoog risico ten aanzien van geweldsincidenten en dreigingen met (vuur)wapens. Hierbij kan gedacht worden aan:

- concentraties van uitgaansgelegenheden die in de avond en nacht uit oogpunt van openbare orde en veiligheid een bijzondere gevaarstelling met zich meebrengen.
- grote (sport)manifestaties met een verhoogd risico van de openbare orde en veiligheid
- gebieden met een voortdurende drugsoverlast.

Ernstige vrees in de zin van artikel 151b Gemeentewet:

De wetgever heeft om het bijzondere karakter van de maatregel te benadrukken de uitdrukkelijke clausulering aangebracht dat sprake moet zijn van verstoring van de Openbare Orde door de aanwezigheid van wapens of ernstige vrees voor het ontstaan daarvan. Deze vrees moet echter wel objectiveerbaar zijn, in die zin dat er in redelijkheid sprake van moet zijn. De rechter moet aan de hand van feiten of omstandigheden die tot ernstige vrees aanleiding kunnen geven, kunnen toetsen of deze vrees gerechtvaardigd is. Deze vrees kan bijvoorbeeld ontstaan uit politie-informatie ter zake of uit eerdere dreiging van incidenten. Dit betekent niet dat er een concrete aanwijzing dient te zijn dat die avond daadwerkelijk wapens in het gebied aanwezig zullen zijn.⁵

Duur van de aanwijzing als veiligheidsrisicogebied:

In de toelichting is opgenomen dat de aanwijzing van een veiligheidsrisicogebied niet groter mag zijn dan strikt noodzakelijk voor de handhaving van de openbare orde. Het is de bedoeling dat de aanwijzing een zo specifiek mogelijke datum en tijdstip bevatten zodat wordt voldaan aan de eisen van proportionaliteit en subsidiariteit.

De wetgever heeft er vanaf gezien om een concrete maximale duur van de aanwijzing op te nemen aangezien deze duur afhankelijk is van de aard van de omstandigheden die tot de aanwijzing van een veiligheidsrisicogebied aanleiding geven.⁶

Aangezien in de nieuwe wet de gemeenteraad kan besluiten om de burgemeester al dan niet bij verordening de bevoegdheid toe te kennen om een veiligheidsrisicogebied aan te wijzen, bestaat er volgens de wetgever minder bezwaar tegen om een veiligheidsrisicogebied zonodig aan te wijzen voor de duur van een meerdaags of enkele weken durend evenement.⁷

⁴ TK, vergaderjaar 2000-2001, 26865, nr. 7, pagina 13.

⁵ TK, vergaderjaar 1999-2000, 26 865, A, pagina 2.

⁶ TK, vergaderjaar 1999-2000, 26 865, nr. 5, pagina 9.

⁷ TK 26 865, nr. 7, pagina 4.

De duur van de aanwijzing wordt afgestemd op de verwachting van de periode die nodig is om via intensivering van de probleemaanpak, het risico van wapenbezit en gebruik terug te kunnen dringen naar een aanvaardbaar niveau.⁸

De beheersdriehoek gaat uit van de gedachte dat de burgemeester een veiligheidsrisicogebied aanwijst voor de duur van enkele weken. Een termijn voor de duur van vier weken lijkt acceptabel. De duur dient steeds onderbouwd te worden.

Grootte van het veiligheidsrisicogebied:

De driehoek heeft bepaald dat het veiligheidsrisicogebied geografisch gezien een zekere omvang moet hebben (wijk / buurt) om adequaat te kunnen optreden tegen wapenbezit.

De aanwijzing van een veiligheidsrisicogebied wordt gegeven voor een bepaalde duur die niet langer en niet groter is dan strikt noodzakelijk voor de handhaving van de openbare orde.

In de wetstekst is opgenomen dat de omvang van het gebied zo beperkt moet zijn als strikt nodig is om het doel te realiseren. De toelichting spreekt over een straat, enkele straten of een deel van de wijk. Als voorbeeld wordt de Millinxbuurt genoemd als gebied dat aangewezen zou kunnen worden als veiligheidsrisicogebied.⁹

Tevens vermeldt de toelichting dat een gebied waar een grootschalige ordeverstoring gaande is of dreigt, en waar preventieve ophouding denkbaar is, eveneens kan voldoen aan de voorwaarden voor aanwijzing als veiligheidsrisicogebied, denkbaar is bijvoorbeeld dat delen van speelsteden tijdens het EK-2000 als veiligheidsrisicogebied zouden zijn aangewezen.¹⁰

Bekendmaking van het besluit:

Het besluit tot aanwijzing van een veiligheidsrisicogebied zal in de gemeente bekendgemaakt worden in het gemeenteblad en in huis en huis bladen.

Het aanwijzen van een veiligheidsrisicogebied is een besluit in de zin van de Algemene wet bestuursrecht. Bekendmaking van het besluit dient te geschieden door kennisgeving van het besluit of bekendmaking van de zakelijke inhoud in een van overheidswege uitgegeven dag-, nieuws-, huis aan huis blad ofwel op andere geschikte wijze. Het besluit moet bekend worden gemaakt op de wijze zoals voorzien in artikel 3:42 Awb.

Het verdient krachtens de toelichting altijd de voorkeur als het besluit bekend wordt gemaakt bij de belangrijkste toegangswegen van het gebied. Op deze manier is gewaarborgd dat bezoekers van de aanwijzing op de hoogte worden gesteld.

Inwerkingtreding van het besluit:

Het besluit treedt de dag na bekendmaking in werking.

⁸ TK. vergaderjaar 2000-2001, 26865, nr. 11 pagina 7 en 8.

⁹ TK. vergaderjaar 2000-2001, 26 865, nr. 7, pagina 5 en 6.

¹⁰ TK. vergaderjaar 2000-2001, nr. 7, pagina 7.

Bezwaar en beroep:

De aanwijzing van een gebied als veiligheidsrisicogebied is een besluit in de zin van de Awb, dat wil zeggen dat tegen het besluit bezwaar en beroep openstaat.

Tegen een besluit tot gebiedsaanwijzing kan door belanghebbenden beroep worden ingesteld bij de sector bestuursrecht van de rechtbank. Alvorens in beroep te kunnen gaan, dient de belanghebbenden bezwaar te maken bij de burgemeester (7:1 Awb). Het instellen van bezwaar en beroep tegen het besluit heeft geen opschortende werking (artikel 6:16 Awb). Onder de categorie belanghebbenden vallen allen die een rechtstreeks bij de aanwijzing betrokken, individueel bepaald belang hebben bij het aangewezen gebied. Het gaat in ieder geval om bewoners van het gebied en diegene die er een bedrijf hebben of in het gebied werkzaam zijn. Niet is uitgesloten dat iedereen die aangeeft het gebied te willen bezoeken, door de bestuursrechter als belanghebbende wordt aangemerkt.¹¹

Motivering van het besluit:

De gebiedsaanwijzing dient te berusten op een deugdelijke en kenbare motivering. Het motiveringsvereiste houdt in elk geval in dat de burgemeester aangeeft op basis van welke feiten en omstandigheden de gebiedsaanwijzing noodzakelijk wordt geacht.

Tevens moet een nauwkeurige omschrijving worden gegeven van het gebied, wat in elk geval betekent dat het gebied duidelijk wordt afgebakend. Ook dient het besluit de geldigheidsduur van de gebiedsaanwijzing te bevatten (artikel 151b lid 4).

Preventief fouilleren:

De bevoegdheid kan zonder voorafgaande verdenking jegens een ieder worden uitgeoefend, indien het gebied is aangewezen als veiligheidsrisicogebied en de Officier van Justitie een bevel heeft afgegeven om binnen dat gebied preventief te fouilleren. Onder preventief fouilleren wordt tevens verstaan het onderzoeken van verpakking van goederen, met inbegrip van reisbagage en vervoermiddelen.

¹¹ TK, vergaderjaar 2000-2001, 26 865, nr. 7, pagina 14.

Bijlage 1:

Preventief fouilleren: het waarom en hoe

Deze notitie geeft een algemeen beeld van wat preventief fouilleren inhoudt. Deze notitie is eind 2001 geschreven voor het college van B&W van Dordrecht en de raadscommissie Algemeen Bestuurlijke Aangelegenheden zodat het college al voordat de wetwijziging van kracht was zou zijn geïnformeerd. Dit is het originele stuk met dien verstande dat het redactioneel is aangepast aan de huidige werkelijkheid, namelijk het bestaan van artikel 151b Gemeentewet.

Bijlage 2

Het raadsvoorstel om de APV te wijzigen

Het raadsvoorstel om de APV zodanig te wijzigen dat de burgemeester de bevoegdheid van de raad krijgt om zo nodig een veiligheidsrisicogebied aan te wijzen.

De Raad van de gemeente,

Gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 2002, nr

gelet op artikel 151 b van de Gemeentewet;

Besluit:

vast te stellen de Verordening tot wijziging van de Algemene Plaatselijke Verordening
.....(...wijziging)

Artikel I

Aan Hoofdstuk ... wordt een nieuwe afdeling toegevoegd, luidende:

Afdeling ... Veiligheidsrisicogebieden

Artikel1 Veiligheidsrisicogebieden

De burgemeester kan, overeenkomstig artikel 151 b van de Gemeentewet, bij verstoring van de openbare orde door de aanwezigheid van wapens of ernstige vrees voor het ontstaan daarvan, een gebied, met inbegrip van de daarin gelegen voor het publiek openstaande gebouwen en daarbij behorende erven, aanwijzen als veiligheidsrisicogebied.

Artikel II

Deze verordening kan worden aangehaald als '...wijzigingsverordening Algemene Plaatselijke Verordening....'.

Artikel III

Deze verordening treedt in werking op.....

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van 2002.

de griffier,

de voorzitter,

Bijlage 3

Het ontwerpbesluit

Het ontwerpbesluit met de tekst van het nieuwe artikel en de toelichting daarop. Dit is conform de modelbepaling van de VNG, die op 22 oktober 2002 het licht zag. De gemeenten die de model-APV verordening van de VNG hebben overgenomen, kunnen het nieuwe artikel 'kwijt' onder afdeling 2.9.

Gemeenten, die de APV niet conform de model APV van de VNG hebben ingericht, moeten een nieuwe afdeling toevoegen onder het hoofdstuk openbare orde.

Preventief fouilleren: de stand van zaken

Inleiding

De Eerste Kamer is evenals de Tweede Kamer akkoord verklaard met het nieuwe artikel in de Gemeentewet (151b) dat binnen zogeheten veiligheidsrisicogebieden¹ preventief kan worden gefouilleerd en dat auto's en bagage kunnen worden onderzocht op de aanwezigheid van alle wapens.

De gemeenteraad kan – sinds 15 september 2002 – de burgemeester de bevoegdheid geven voor een bepaalde tijd een afgebakend deel van de stad aan te wijzen als een gebied met een verhoogd veiligheidsrisico in verband met de (vermoede) aanwezigheid van wapens.

Na de aanwijzing - via een artikel in de Algemene Plaatselijke Verordening - is het aan de officier van justitie te beslissen of de bevoegdheid daadwerkelijk wordt toegepast. Met andere woorden, niet de burgemeester maar de officier van justitie geeft de politie het bevel preventief te fouilleren en auto's en bagage te doorzoeken.

Omdat het hierdoor mogelijk wordt gemaakt te fouilleren en auto's te doorzoeken zonder dat er een concrete verdenking van een strafbaar feit is, kan het wapenbezit en wapengebruik op een effectievere wijze worden aangepakt (1).

Op basis van de bestaande wetgeving had het Kabinet al geëxperimenteerd met preventieve fouillering in de Rotterdamse Millinxbuurt en in het Amsterdamse stadsdeel Bijlmermeer. In beide gevallen oordeelde de rechter achteraf dat zulke acties van de kant van de politie in strijd met de wet waren. Daarna kwam het tot het wetsvoorstel Van de Camp tot wijziging van de Gemeentewet (op basis waarvan de burgemeester een besluit kan nemen een veiligheidsrisicogebied aan te wijzen) en een wijziging van de Wet wapens en munitie (op basis waarvan de politie preventief kan fouilleren en alle voorwerpen die daarvoor in aanmerking komen in beslag mag nemen).

Beleidskader

In het Integraal Veiligheidsprogramma is onder meer opgenomen dat het rijk gemeenten faciliteert bij het ontwikkelen en uitvoeren van het lokale veiligheidsbeleid. In dit kader werd aangekondigd dat het rijk de mogelijkheden nagaat om nieuwe instrumenten aan te bieden om gemeenten beter in staat te stellen een adequaat antwoord te geven op de huidige veiligheidsvraagstukken. Nieuwe instrumenten zijn behalve preventief fouilleren ook bestuurlijk ophouden en de wettelijke regeling die in de maak is voor cameratoezicht.

Ook in het Beleidsplan Nederlandse Politie (1999-2002) is aangekondigd dat het kabinet voorstellen zal doen om de politie meer mogelijkheden te bieden ter bestrijding van wapenbezit.

In deze notitie wordt er onder meer op ingegaan wanneer de gemeenteraad zo'n bepaling in de APV kan opnemen, de rol van de burgemeester en die van de officier van justitie en aan welke juridische voorwaarden moet worden voldaan.

¹ Definitie veiligheidsrisicogebied: een dergelijk gebied wordt gekenmerkt door een hoog risico op geweldsincidenten en dreigingen met (vuur)wapens.

Rol gemeenteraad

De uitbreiding van de bevoegdheden is zowel ingegeven door het belang van de strafrechtelijke handhaving van de rechtsorde als door het belang om gebieden veiliger te maken. Aangezien de verantwoordelijkheid voor de realisering van dit laatste belang ook bij het lokale bestuur ligt, is gekozen voor een samenwerkingsverband van strafrechtelijke bevoegdheden binnen een bestuurlijk kader: de gebiedsaanwijzing door de burgemeester.

Aanvankelijk was het de bedoeling de burgemeester via een aanvullend artikel in de Gemeentewet - een zelfstandige bevoegdheid te geven een veiligheidsrisicogebied aan te wijzen. De ministers van BZK en Justitie zijn echter gaande de discussie over het wetsvoorstel tot de conclusie gekomen dat een democratisch gelegitimeerd orgaan moet beslissen of de bevoegdheden kunnen worden toegepast tegenover de inwoners van de gemeente. Vandaar dat de gemeenteraad - via artikel 151b van de Gemeentewet - de bevoegdheid nu krijgt toebedeeld.

De gemeenteraad zal moeten afwegen of in de gemeente situaties kunnen voorkomen waarin het noodzakelijk is dat de burgemeester over een dergelijke bevoegdheid beschikt om de heersende problematiek in ernst en omvang te kunnen terugbrengen. De gemeenteraad dient zich, aldus de beide ministers, bij die keuze te laten leiden door eerdere ervaringen in het desbetreffende gebied. Zonder concreet aanwijsbare behoefte aan fouilleringsbevoegdheid of een bevoegdheid om vervoermiddelen te controleren op wapenbezit, bestaat geen noodzaak om de bevoegdheid te verlenen.= (2)

Als de raad niet een en ander via een verordening regelt, kan de burgemeester van de bevoegdheid geen gebruik maken.

Rol burgemeester

Als de gemeenteraad wel een en ander bij verordening regelt, kan de burgemeester - gemotiveerd - besluiten een gebied aan te wijzen. Zo is gegarandeerd dat de burgemeester als eenhoofdig bestuursorgaan snel kan handelen als dat nodig is. Zowel de gemeenteraad als de (hoofd)officier van justitie moet in kennis worden gesteld van de gebiedsaanwijzing, nadat - een eis in de wet - er eerst overleg is gevoerd met de officier van justitie. Als de officier van justitie in het driehoeksoverleg aangeeft niet voor preventief fouilleren te voelen, is het zinloos voor de burgemeester om tot aanwijzing over te gaan. (3)

De burgemeester is achteraf verantwoording schuldig aan de gemeenteraad. De burgemeester zal de eventuele aanwijzingen van de raad ter harte nemen bij een eventuele volgende gebiedsaanwijzing. De rechter kan achteraf toetsen of het besluit bestuurlijk zorgvuldig is afgewogen (zie onder het kopje rechtsbescherming).

De burgemeester mag het besluit niet lichtvaardig nemen. Uitvoerig beschrijven de beide ministers welke afweging de burgemeester moet maken met betrekking tot:

- het concrete gevaar
- het algemene veiligheidsbelang versus de privacy van burgers
- proportionaliteit en subsidiariteit

Concrete gevaar

De veiligheid van personen is in het geding op het moment dat gevaar dreigt voor het leven of de gezondheid van personen in het gebied. Met andere woorden: >als personen in een bepaald gebied groot risico lopen dat zij als gevolg van wapengebruik lichamelijk letsel oplopen of het wapengebruik zelfs tot de dood zal leiden en de kans op het ontstaan van dergelijke situaties groot is in verhouding tot de kans in andere - veiligere - gebieden. Ook is de veiligheid van personen aan de orde bij veelvuldige bedreiging of afdreiging met gebruikmaking van wapens.

Het gevaar voor de veiligheid van personen dan wel dat dit gevaar dreigt, moet blijken uit concrete feiten of omstandigheden, zoals bijvoorbeeld een hoog aantal geweldsdelicten en frequent wapengebruik. Dergelijke feiten en omstandigheden dienen volgens de politie- en de justitieminister 'voldoende concrete aanwijzingen op te leveren om binnen de in de gebiedsaanwijzing en in het bevel van de officier gegeven termijnen, te kunnen spreken van een situatie waarin redelijkerwijs aanleiding bestaat aan te nemen dat in het aangewezen gebied het in verhoogde mate waarschijnlijk is dat bij controle wapens zullen worden aangetroffen'.

Dit zou, bij wijze van voorbeeld het geval kunnen zijn wanneer naast statistische gegevens tevens concrete gevallen van zeer recent (vuur)wapengebruik in het betrokken gebied kunnen worden overgelegd.

De dreiging van gevaar voor de veiligheid van personen kan, aldus de beide ministers, worden afgeleid uit de 'collectiviteit' van voorgevallen feiten uit het recente verleden. Deze moeten objectief gezien betrekkelijk zwaar zijn. Niet voldoende voor het aannemen van een (dreigende) gevaarssituatie lijkt bijvoorbeeld het constateren van verschillende caféruizes en twee incidenten met windbuksen of alarmpistolen. Wel voldoende zou kunnen zijn een combinatie van serieuze aangiften of meldingen van afdreiging van winkeliers, een overval op winkels of een bank, berovingen bij geldautomaten e.d. in een winkelcentrum of bepaalde straat. Van belang is eveneens dat het moet gaan om geografisch beperkte locaties. Het zal, zo schrijven beide ministers, immers gaan om tevoren goed af te grenzen straten of andere locaties, waarbij nu niet wordt voorzien dat een dergelijk bevel zich kan uitstrekken tot grote stadsdelen of wijken.

Belangenafweging

Aan het nemen van een besluit dat een risicogebied moet worden aangewezen, moet dus een zorgvuldige afweging van het (objectieve/subjectieve) veiligheidsbelang en het individuele belang van de burgers (privacy) ten grondslag te liggen.

Bij de belangenafweging speelt de informatie een rol die beschikbaar is over het aantal en de aard van de geweldsdelicten die in het betreffende gebied plaatsvinden, de omstandigheden waaronder dit gebeurt en de onveiligheid(sgevoelens) die dit teweeg brengt. Veelal zal de informatie afkomstig (kunnen) zijn van de politie.

Op basis van de informatie dient voorafgaand overleg plaats te vinden tussen de partners in de lokale gezagsdriehoek. Bovendien moet in het besluit tot de gebiedsaanwijzing het bestaan of de dreiging van gevaar voor de veiligheid van personen voldoende worden onderbouwd. Zo moet een duidelijke omschrijving worden gegeven van de geweldsdelicten die er in het gebied zijn geweest en binnen welke periode de incidenten zijn voorgevallen.

Proportionaliteit en subsidiariteit

Bij de keuze van de wijze waarop de bevoegdheden worden ingezet moet de proportionaliteit in acht worden genomen. De bevoegdheden moeten worden ingezet op de 'minst inbreukmakende wijze', waarmee het gewenste resultaat kan worden bereikt. Als kan worden volstaan met het gericht fouilleren van verschillende personen, heeft dat de voorkeur.

Bovendien is het van belang dat de aanwijzing wordt beperkt tot een zo klein mogelijk gebied en moet de gebiedsaanwijzing in de tijd beperkt zijn. Om die reden is in het wetsvoorstel bepaald dat de 'maximale geldigheidsduur niet langer mag zijn dan noodzakelijk is in het belang van de openbare orde'. De inschatting die daarbij wordt gemaakt kan worden afgestemd op de ervaringen binnen dat gebied.

De bevoegdheid van de officier wordt aan een concrete tijdslimiet gebonden: het bevel kan namelijk niet langer dan 12 uur gelden. (4)

Vonden de incidenten met name plaats op vaste tijdstippen of tijdens terugkerende evenementen of gebeurtenissen, zoals bijvoorbeeld een vaste koop- of uitgaansavond of tijdens bepaalde terugkerende (sport)evenementen, dan moeten de gebiedsaanwijzing en de inzet van de bevoegdheden beperkt blijven tot deze momenten of gebeurtenissen. Als de dreiging voor het verstrijken van de termijn van aanwijzing is geweken, dan moet de burgemeester de gebiedsaanwijzing intrekken.

Bovendien moet worden onderzocht of niet kan worden volstaan met de inzet van minder ingrijpende maatregelen (subsidiariteit)

Rol officier van justitie

Volgens het wetsvoorstel moet de burgemeester overleg voeren met de officier van justitie alvorens tot een gebiedsaanwijzing te besluiten. Dit is als eis in de wet opgenomen, onder meer omdat de burgemeester niet de bevoegdheid heeft om de politie aan te sturen op zaken die een strafvorderlijk karakter hebben.

Als de officier - voor maximaal twaalf uur dus - de politie het bevel wil geven, moet hij melden op grond van welke feiten en omstandigheden hij dit doet. Voor deze formulering - die dus afwijkt van de motivering van de burgemeester - is uitdrukkelijk gekozen om duidelijk te maken dat burgemeester en officier van justitie verschillende verantwoordelijkheden hebben.

Taak politie

Onder normale omstandigheden kan de politie gebruik maken van het strafvorderlijke spoor. Dit spoor behelst de door het wetsvoorstel verruimde bevoegdheden tot fouilleren op basis van de Wet wapens en munitie. Voor dit fouilleren moet een aanleiding zijn, gepleegde strafbare feiten of aanwijzingen dat een strafbaar feit gepleegd zal worden. Deze fouillering kan dus niet preventief plaatsvinden.

Als de burgemeester op basis van het nieuwe artikel 151 b van de Gemeentewet een veiligheidsrisicogebied aanwijst waarbinnen preventief gefouilleerd kan worden en de officier van justitie het bevel tot preventief fouilleren heeft afgegeven, vervalt de eis van een voorafgaande aanleiding voor de politie om te kunnen optreden. De ruimere bevoegdheid waarover de politie dan beschikt op basis van de aanwijzing als veiligheidsrisicogebied betekent een aanvulling op de bevoegdheden van de politie ingevolge de Wet wapens en munitie.

De uitbreiding van politiebevoegdheden met betrekking tot preventief fouilleren, betekent een inzet van een zwaar instrument en dit is dus uitsluitend mogelijk als de burgemeester het veiligheidsrisicogebied heeft aangewezen en op uitdrukkelijk bevel van de officier van justitie.

Rechtsbescherming

Over de aanwijzing van een gebied moeten burgers worden geïnformeerd en het besluit moet op formele wijze worden bekend gemaakt.

De gebiedsaanwijzing wordt namelijk beschouwd als een besluit van algemene strekking en valt daarmee onder het bereik van de Algemene wet bestuursrecht.

Verder moet de gebiedsaanwijzing berusten op een deugdelijke en kenbare motivering. Dit motiveringsvereiste houdt in elk geval in dat de burgemeester aangeeft op basis van welke feiten en omstandigheden de gebiedsaanwijzing noodzakelijk wordt geacht en moet er een nauwkeurige omschrijving van het gebied worden gegeven, wat in elk geval betekent dat het gebied duidelijk wordt afgebakend.

Belanghebbenden kunnen beroep instellen bij de sector bestuursrecht van de rechtbank, nadat er eerst bezwaar is gemaakt bij de burgemeester. Belanghebbenden zijn in ieder geval de bewoners van het aangewezen gebied en degenen die er een bedrijf hebben of in het gebied werkzaam zijn.

Relatie met noodbevoegdheden

Op basis van artikel 175 van de Gemeentewet kan de burgemeester noodbevelen geven om onder meer ernstige wanordelijkheden te voorkomen. Op basis van artikel 176 Gemeentewet kan de burgemeester een noodverordening afkondigen. Vanwege de inperking van het grondrecht op bescherming van de persoonlijke levenssfeer kan het preventief fouilleren niet bij noodbevel of bij noodverordening worden ingevoerd, zo menen de ministers van BZK en Justitie.

Los daarvan, zo menen de beide ministers, dienen noodbevoegdheden beperkt te blijven tot sporadisch voorkomende noodsituaties. Geweldsincidenten waarbij wapens worden gebruikt vormen in sommige gemeenten een meer structureel probleem.

Overigens betekent gebruikmaking van de bevoegdheid art. 151b van de Gemeentewet voor de burgemeester niet dat de bevoegdheden in artikelen 175 of 176 niet tegelijkertijd zouden kunnen worden toegepast.

Tekst artikel 151b Gemeentewet (versie d.d. 5 juli 2001)

1. De raad kan bij verordening de burgemeester de bevoegdheid verlenen om bij verstoring van de openbare orde door de aanwezigheid van wapens, dan wel bij ernstige vrees voor het ontstaan daarvan, een gebied met inbegrip van de daarin voor het publiek openstaande gebouwen en daarbij behorende erven, aan te wijzen als veiligheidsrisicogebied. In een veiligheidsrisicogebied kan de officier van justitie de bevoegdheden, bedoeld in artikelen 50, derde lid, 51 derde lid en 52 derde lid, van de Wet wapens en munitie van toepassing verklaren.
2. De burgemeester gaat niet over tot aanwijzing als veiligheidsrisicogebied dan na overleg met de officier van justitie als bedoeld in het overleg, bedoeld in artikel 14 van de Politiewet 1993.
3. De aanwijzing als veiligheidsrisicogebied wordt gegeven voor een bepaalde duur die niet langer is en voor een gebied dat niet groter is dan strikt noodzakelijk voor de handhaving van de openbare orde.

4. De beslissing tot gebiedsaanwijzing wordt op schrift gesteld en bevat een omschrijving van het gebied waarop deze van toepassing is alsmede de geldigheidsduur. Indien de situatie dermate spoedeisend is dat de burgemeester de beslissing tot gebiedsaanwijzing niet tevoren op schrift kan stellen, zorgt hij alsnog zo spoedig mogelijk voor de opschriftstelling en voor de bekendmaking daarvan.
5. De burgemeester brengt de gebiedsaanwijzing zo spoedig mogelijk ter kennis van de raad en van de officier van justitie, bedoeld in het tweede lid.
6. Zodra de verstoring van de openbare orde door de aanwezigheid van wapens, dan wel de ernstige vrees voor het ontstaan daarvan, bedoeld in het eerste lid, is geweken, trekt de burgemeester de gebiedsaanwijzing in. Het vijfde lid is van overeenkomstige toepassing.

Wet Wapens en Munitie

De Wet wapens en munitie wordt onder meer als volgt gewijzigd:

In gebieden die overeenkomstig artikel 151b, eerste lid van de Gemeentewet, door de burgemeester als veiligheidsrisicogebied zijn aangewezen, kan de officier van justitie gelasten dat tegenover een ieder de bevoegdheid kan worden uitgeoefend om verpakkingen van goederen, met inbegrip van reisbagage, vervoermiddelen en kleding te onderzoeken op wapens of munitie. Het bevel bevat een omschrijving van het aangewezen gebied en de geldigheidsduur, die niet langer dan twaalf uur mag bedragen. Het bevel bevat voorts de feiten en omstandigheden op grond waarvan de toepassing van de bevoegdheid noodzakelijk wordt geacht. (7)

Vervolgstappen

Landelijk

De beide ministers hebben in de vorige kabinetsperiode aangekondigd dat mede in relatie tot de nieuwe wetgeving ook vervolgstappen zullen worden ondernomen:

1. Bevordering van deskundigheid bij politie en OM (herinvoering van de wapenspecialisatie en coördinerende wapenofficier van justitie)
2. Instelling van coördinerende regionale bureaus Wapens en Munitie bij alle politiekorpsen
3. Verbetering informatiepositie van de politie
4. Verbetering en vernieuwing van registratie- vuurwapenherkennings- en vergunningensystemen (onder meer een landelijk Vuurwapen Data Systeem)
5. Bij elk in beslag genomen of aangetroffen vuurwapen moet waar mogelijk standaard een huiszoeking en een vergelijkend hulsbodemonderzoek worden uitgevoerd.
6. Het uitbreiden van preventieve acties in de horeca en op schoolinstellingen (5).

In het Beleidsplan Nederlands Politie en in de landelijke politiebrief is voor dit onderwerp reeds de aandacht van de politie gevraagd. Het zal in de verschillende regioplannen worden uitgewerkt. Datzelfde geldt voor het opnemen van de aanpak van vuurwapencriminaliteit in het Jaarplan van het OM en de jaarplannen van de parketten.

Lokaal

Op lokaal niveau moet de gemeenteraad een besluit nemen of een artikel in de APV wordt opgenomen. In de landelijke discussie is ter sprake geweest of het preventief fouilleren een basis zou moeten vinden in gemeentelijke veiligheidsplannen. Preventief fouilleren zou dan een rol kunnen krijgen als een middel om andere veiligheidsmaatregelen, zoals afspraken met de horeca, schoolveiligheidsplannen, sociaal beleid en volkshuisvestingsbeleid in bepaalde buurten aan te vullen. Het zou een maatregel kunnen zijn, die naast de primaire doelstelling om wapengeweld terug te dringen, er toe kan bijdragen dat de politie het gezag over deze buurten (her)bevestigt. Een strikte eis is de opname in een veiligheidsplan echter niet. (6)

Voorgeschiedenis in het kort

Nadat de rechter de actie in de Millinxbuurt in strijd met de wet had verklaard, besloot minister Korthals van Justitie de wet te wijzigen om preventief fouilleren mogelijk te maken. Het Kamerlid Van der Camp (CDA) wilde hierop niet wachten en diende een initiatief wetsvoorstel in, dat in essentie niet veel afweek van dat van de minister. Over de hoofdzaak waren beiden het eens: de burgemeester moet de bevoegdheid krijgen om gebieden in zijn gemeente aan te wijzen waar de politie een bepaalde tijd preventief mag fouilleren op wapens. De verschillen zitten in de waarborgen: de rol van de rechter en de betrokkenheid van de gemeenteraad. Het Kamerlid was iets rekkelijker dan de minister. D66 diende tevergeefs een voorstel in dat de rechter vooraf toestemming zou moeten geven, alvorens de politie preventief zou kunnen gaan fouilleren. De minister van justitie was hier eigenlijk ook voor, maar maakte er geen halszaak van. Dit element is niet meer terug te vinden in het wetsvoorstel, waarmee het Kabinet eind 2000 akkoord ging. De Tweede Kamer ging in juni met het wetsvoorstel akkoord. D66, Groen Links en SP stemden tegen.

Bronnen:

- (1) De politie is al bevoegd tot veiligheidsfouillering, maar die kan alleen worden gebruikt als er onmiddellijk gevaar dreigt voor het leven of de veiligheid van politieambtenaren of mensen in de buurt. Op luchtvaartterreinen is het nu al toegestaan op wapens te fouilleren zonder dat er een concrete verdenking bestaat
- (2) Tweede Kamer, vergaderjaar 1999-2000, nr. 27605, nr. 3
- (3) Tweede Kamer, vergaderjaar 2000-2001, 26865, nr. 11
- (4) Kamerstukken, vergaderjaar 2000-2001, 26865, nr. 11
- (5) Een school valt niet onder het bereik van het nieuwe wetsvoorstel (scholen moeten zelf in hun reglementen vaststellen hoe zij leerlingen eventueel op wapens controleren. Een school kan niet als veiligheidsrisicogebied worden aangewezen. School en schoolplein zijn naar hun bestemming niet voor een ieder toegankelijk, (Kamerstukken, 26865, nr. 7)
- (6) Kamerstukken, 26865, nr. 7
- (7) Nieuwe leden in artikelen 50, 51 en 52, Eerste Kamer, vergaderjaar 2000-2001, 26865,

Van dit en dat

- * Aanvankelijk was het de bedoeling de bevoegdheid van de burgemeester op te nemen als artikel 174b in hoofdstuk XI van de Gemeentewet (bevoegdheid van de burgemeester). Door de verordende bevoegdheid toe te kennen aan de gemeenteraad moet het nieuwe artikel in hoofdstuk IX worden geplaatst, artikel 151b.
- * Het preventief fouilleren kan ook bij grote demonstraties worden gebruikt tegen betogers.
- * Bij het Openbaar Ministerie is (vuurwapen)geweld één van de beleidsprioriteiten. Het College van procureurs-generaal acht de in het wetsvoorstel gekozen oplossing begrijpelijk en verdedigbaar.
- * In de Kamerstukken wordt gesuggereerd dat de rechter tot de kring van belanghebbenden zou kunnen verklaren een ieder die zich in het gebied wil begeven. Dat zou tot massale aantallen bezwaarschriften kunnen leiden.
- * Geen mandaat en geen delegatie mogelijk.
- * Moet nog worden getoetst aan het Europese Verdrag voor de mensenrechten dat boven de Nederlandse wetgeving staat. Het Europese Hof voor de mensenrechten in Straatsburg heeft over dit verdrag het laatste woord.

Wijziging Algemene Plaatselijke Verordening(APV)

Aan de Gemeenteraad.

Op grond van het nieuwe artikel 151 b van de Gemeentewet kunt u de burgemeester de bevoegdheid geven om veiligheidsrisicogebieden aan te wijzen. In die gebieden kan de officier van Justitie personen, verpakkingen en voertuigen controleren op vuurwapens. Om de burgemeester de bevoegdheid te kunnen laten uitoefenen, verzoeken wij u bijgevoegde wijziging van de APV vast te stellen.

Allereerst wordt kort de geschiedenis van deze wetswijziging geschetst. Vervolgens komen de procedure van de aanwijzing en controles aan bod.

Geschiedenis

In april 1999 boden de ministers van Justitie en Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties een kabinetsnotitie over de aanpak van illegaal vuurwapenbezit en vuurwapengeweld aan de Tweede Kamer aan. Dat leidde er onder meer toe dat de strafmaat voor vuurwapenhandel en - bezit werd verdubbeld.

Naar aanleiding van de ervaringen van enkele proefprojecten (zoals de actie in de Millinxbuurt in Rotterdam) concludeerden de ministers in 2000 dat de thans in de Wet wapens en munitie (WWM) opgenomen bevoegdheden voor de opsporingsinstanties onvoldoende arm slag bieden om de vuurwapencriminaliteit adequaat op te sporen en wapengeweld aan te pakken. Met de wetswijziging van zowel de Gemeentewet als de Wet wapens en munitie krijgen politieambtenaren de bevoegdheid om in risicogebieden fouilleringen en zoekingen uit te voeren.

De wetswijziging is op 15 september 2002 van kracht geworden.

Procedure

Op grond van het nieuwe artikel 151 b van de Gemeentewet kan de gemeenteraad de burgemeester bij verordening de bevoegdheid verlenen om gebieden aan te wijzen, waarin de officier van Justitie controlebevoegdheden uit de artikelen 50, 51 en 52 van de Wet Wapens en Munitie kan uitoefenen. Het gaat om de bevoegdheid om binnen het aangewezen gebied:

- vervoermiddelen te onderzoeken;
- een ieder aan de kleding te onderzoeken;
- te vorderen dat verpakkingen die men bij zich draagt worden geopend.

De burgemeester kan een gebied aanwijzen als uit feiten of omstandigheden blijkt dat er sprake is van verstoring van de openbare orde door de aanwezigheid van wapens, dan wel bij ernstige vrees voor het ontstaan daarvan. Over deze feiten en omstandigheden wordt de burgemeester geïnformeerd door de korpschef.

De aanwijzing als veiligheidsrisicogebied wordt gegeven voor een bepaalde duur die niet langer is en voor een gebied dat niet groter is dan strikt noodzakelijk voor de handhaving van de openbare orde.

Alvorens de burgemeester een gebied aanwijst, overlegt hij hierover in de lokale driehoek. Daarbij komen de volgende onderwerpen aan de orde:

- feiten en omstandigheden waaruit blijkt dat er sprake is van verstoring van de openbare orde door de aanwezigheid van wapens, dan wel bij ernstige vrees voor het ontstaan daarvan;
- zorgvuldige afweging van het objectieve en subjectieve veiligheidsbelang en het individuele belang van de burgers (privacy);
- subsidiariteit en proportionaliteit;
- breder handhavingsbeleid in het beoogde gebied ter vergroting van leefbaarheid en veiligheid.

In artikel 151 b van de Gemeentewet en de bijbehorende toelichting worden de voorwaarden voor het aanwijzen van veiligheidsrisicogebieden beschreven.

Momenteel stelt de politie in overleg met het openbaar ministerie en de gemeente (afdeling.....) een operationeel plan van aanpak op waarin wordt beschreven op welke wijze de nieuwe bevoegdheid in de komende periode zal worden gebruikt.

Voorstel

Samenvattend stellen wij u voor in te stemmen met de wijziging van de Algemene Plaatselijke Verordening En deze wijziging overeenkomstig bijgaand ontwerpbesluit vast te stellen.
De commissie kan zich met het voorstel verenigen.

Met inachtneming van artikel 8 van de Tijdelijke Referendumwet hebben wij d.d. besloten dat het in deze te nemen raadsbesluit referendabel is.

Burgemeester en wethouders van

de secretaris, de burgemeester,

Toelichting artikel van de wijzigingsverordening Algemene Plaatselijke Verordening.....

VEILIGHEIDSRISICOGEBIEDEN

Op grond van artikel 151 b van de Gemeentewet kan de raad de burgemeester bij verordening de bevoegdheid verlenen om gebieden aan te wijzen, waarin de officier van Justitie de controlebevoegdheden die genoemd worden in de artikelen 50, 51 en 52 van de Wet Wapens en Munitie kan uitoefenen. Het gaat om de controlebevoegdheden om binnen het aangewezen gebied:

- vervoermiddelen te onderzoeken;
- een ieders kleding te onderzoeken;
- te vorderen dat verpakkingen die men bij zich draagt, worden geopend.

De burgemeester kan een gebied aanwijzen als uit feiten of omstandigheden blijkt dat er sprake is van verstoring van de openbare orde door de aanwezigheid van wapens of ernstige vrees voor het ontstaan daarvan.

De aanwijzing als veiligheidsrisicogebied wordt gegeven voor een bepaalde duur die niet langer is en voor een gebied dat niet groter is dan strikt noodzakelijk voor de handhaving van de openbare orde.

Alvorens de burgemeester een gebied aanwijst, overlegt hij hierover in de lokale driehoek met de officier van justitie en de districtschef. Daarbij komen de volgende onderwerpen aan de orde:

- feiten of omstandigheden waaruit blijkt dat er sprake is van verstoring van de openbare orde door de aanwezigheid van wapens of ernstige vrees voor het ontstaan daarvan;
- zorgvuldige afweging van het objectieve en subjectieve veiligheidsbelang en het individuele belang van de burgers (privacy);
- subsidiariteit en proportionaliteit;
- breder handhavingsbeleid in het beoogd gebied ter vergroting van leefbaarheid en veiligheid.

In artikel 151 b van de Gemeentewet en de bijbehorende toelichting worden de voorwaarden voor het aanwijzen van veiligheidsrisicogebieden beschreven.

Modelbepaling APV

Onderstaande bepaling kan worden opgenomen in de APV of in een specifieke verordening. Deze bepaling wordt opgenomen in een nieuwe afdeling 2.9. van de model-APV van de VNG.

Afdeling 2.9. Preventief fouilleren.

Arikel 2.9.1. Veiligheidsrisicogebieden

De burgemeester kan overeenkomstig artikel 151b van de Gemeentewet bij verstoring van de openbare orde door de aanwezigheid van wapens dan wel bij ernstige vrees voor het ontstaan daarvan, een gebied met inbegrip van de daarin gelegen voor het publiek openstaande gebouwen en daarbij behorende erven, aanwijzen als veiligheidsrisicogebied.

Nb: De toelichting op artikel 2.9.1 APV kunt u vinden in de ledenbrief van de VNG (pagina's 6 en 7).

Bijlage 4

De ledenbrief van de VNG d.d. 21 oktober 2002

Vereniging van
Nederlandse Gemeenten

Brief aan de leden
T.a.v. het college

front-office tel.

BJZ (070) 373 8020

uw kenmerk

bijlage(n)

onderwerp

preventief fouilleren

ons kenmerk

BJZ/2002003843

Lbr. 02/144

datum

16 oktober 2002

Samenvatting

Op 15 september jl. is de wet tot wijziging van de Gemeentewet en de Wet wapens en munitie in verband met de bestrijding van wapengeweld (beter bekend als de Wet preventief fouilleren) in werking getreden. Deze wet, op initiatief van Tweede-Kamerlid Van de Camp, moet een bijdrage leveren aan terugdringing van het dragen van en het geweld met wapens. In de nieuwe wet wordt bepaald dat de gemeenteraad bij verordening aan de burgemeester de bevoegdheid kan geven om een bepaald gebied voor een bepaalde tijd aan te wijzen als veiligheidsrisicogebied in verband met de (ernstige vrees voor de) verstoring van de openbare orde door de aanwezigheid van wapens. Binnen de veiligheidsrisicogebieden kan de officier van justitie gelasten dat preventief gefouilleerd wordt en vervoermiddelen en bagage onderzocht worden op de aanwezigheid van wapens. Bijgaand treft u een modelbepaling aan, die opgenomen kan worden in de APV of een specifieke verordening. Deze bepaling wordt opgenomen in een nieuwe afdeling 2.9 van de model-APV van de VNG.

© VNG

Extra exemplaren van deze brief zijn te bestellen via bovengenoemd telefoonnummer tegen vergoeding van € 0,45 per pagina.
Kopiëren t.b.v. intern gebruik door leden VNG is toegestaan.

Postbus 30435 2500 GK Den Haag

Nassaulaan 12 2514 JS Den Haag Tel 070 373 83 93 Fax 070 363 56 82 www.vng.nl

Vereniging van
Nederlandse Gemeenten

Aan de leden

front-office tel.
BJZ (070) 373 8020

uw kenmerk

bijlage(n)

onderwerp
preventief fouilleren

ons kenmerk
BJZ/2002003843
Lbr. 02/144

datum
16 oktober 2002

Geacht college,

De samenleving heeft in de afgelopen jaren in toenemende mate te maken gekregen met geweld dat zich op schijnbaar willekeurige momenten richt tegen willekeurige slachtoffers. In de praktijk blijkt deze geweldsproblematiek sterk geconcentreerd te zijn in bepaalde gebieden en rond bepaalde tijden: het grootste gedeelte van de geweldsmisdrijven vindt 's avonds en in het weekend plaats en concentreert zich in uitgaansgebieden, rond bepaalde sportmanifestaties en in gebieden met drugsoverlast. Een tijd- en gebiedsgerichte aanpak kan een goed instrument bieden hiertegen. Met de wet tot wijziging van de Gemeentewet en de Wet wapens en munitie in verband met de bestrijding van wapengeweld (beter bekend als de Wet preventief fouilleren), die op 15 september jl. in werking is getreden, is hiertoe een mogelijkheid geboden.

Deze wet, op initiatief van Tweede-Kamerlid Van de Camp, moet een bijdrage leveren aan terugdringing van het dragen van en het geweld met wapens. In de wet wordt bepaald dat de gemeenteraad bij verordening aan de burgemeester de bevoegdheid kan geven om een bepaald gebied voor een bepaalde tijd aan te wijzen als veiligheidsrisicogebied in verband met de verstoring van de openbare orde door de aanwezigheid van wapens of ernstige vrees voor het ontstaan daarvan. Binnen de veiligheidsrisicogebieden kan de officier van justitie gelasten dat preventief gefouilleerd wordt en vervoermiddelen en bagage onderzocht worden op de aanwezigheid van wapens.

Wijziging Gemeentewet en Wet wapens en munitie

De wet, die op 15 september jl. in werking is getreden, kent een bestuursrechtelijk en een strafvorderlijk spoor. Aan de Gemeentewet is een nieuw artikel 151b toegevoegd. Dit artikel geeft de gemeenteraad de mogelijkheid om aan de burgemeester in een verordening de bevoegdheid te verlenen om bepaalde gebieden als veiligheidsrisicogebied aan te wijzen. In deze gebieden kan de officier van

justitie op basis van het gewijzigde artikel 50, 51 en 52 Wet wapens en munitie gelasten dat tegenover eenieder de bevoegdheid kan worden uitgeoefend om kleding dan wel vervoermiddelen of goederen te onderzoeken op de aanwezigheid van wapens of munitie.

Artikel 151b, eerste lid

De raad kan bij verordening de burgemeester de bevoegdheid verlenen om bij verstoring van de openbare orde door de aanwezigheid van wapens, dan wel bij ernstige vrees voor het ontstaan daarvan, een gebied, met inbegrip van de daarin gelegen voor het publiek openstaande gebouwen en daarbij behorende erven, aan te wijzen als veiligheidsrisicogebied. In een veiligheidsrisicogebied kan de officier van justitie de bevoegdheden, bedoeld in de artikelen 50, derde lid, 51, derde lid, en 52, derde lid, van de Wet wapens en munitie toepassen.

In deze ledenbrief treft u een modelbepaling aan, die u kunt opnemen in de APV of een specifieke verordening. Alleen indien uw gemeente naar verwachting (regelmatig) met deze problematiek te maken krijgt, verdient het aanbeveling de verordeningsbepaling op te nemen in de APV of een andere verordening. Hierbij is van belang te constateren dat indien de gemeenteraad over deze kwestie in het geheel geen verordeningsbepaling maakt, de burgemeester geen bevoegdheid heeft tot aanwijzing van veiligheidsrisicogebieden en de officier van justitie niet kan gelasten tot preventief fouilleren over te gaan.

Driehoeksoverleg

In het tweede lid van artikel 151b is vervolgens bepaald dat de burgemeester niet eerder tot aanwijzing als veiligheidsrisicogebied overgaat dan na overleg met de officier van justitie in het overleg, bedoeld in artikel 14 Politiewet. Het betreft hier het zogeheten driehoeksoverleg.

Artikel 151b, tweede lid

De burgemeester gaat niet over tot aanwijzing als veiligheidsrisicogebied dan na overleg met de officier van justitie in het overleg, bedoeld in artikel 14 van de Politiewet 1993.

Reden hiervoor is dat fouilleren een handeling is die, bij ontdekking van een wapen, direct aanleiding geeft tot een beslissing over een strafrechtelijke afdoening. Is een bepaald gebied eenmaal aangewezen als veiligheidsrisicogebied, dan hoeft uiteraard niet voor elke afzonderlijke fouilleringactie een apart driehoeksoverleg plaats te vinden.

Redenen voor aanwijzing van veiligheidsrisicogebied door de burgemeester

Op grond van een op basis van het nieuwe artikel 151b Gemeentewet vastgestelde verordening kan de burgemeester een gebied aanwijzen als veiligheidsrisicogebied 'bij verstoring van de openbare orde door de aanwezigheid van wapens, dan wel bij ernstige vrees voor het ontstaan daarvan'. Een

veiligheidsrisicogebied wordt gekenmerkt door een hoog risico op geweldsdelicten en dreigingen met (vuur)wapens. Daarnaast gaat het om een gebied dat naar bestemming of vast gebruik voor iedereen toegankelijk is, de publieke ruimte dus. Tijdens de parlementaire behandeling is afgesproken dat ook de publieke gedeelten van stations daaronder vallen. In het bijzonder kan worden gedacht aan gebieden waarin zich concentraties van uitgaansgelegenheden bevinden die in de avond en nacht uit een oogpunt van openbare orde en veiligheid een bijzondere gevaarzetting meebrengen. Ook kan gedacht worden aan grote (sport)manifestaties met een verhoogd risico op verstoring van de openbare orde en veiligheid en aan gebieden met voortdurende drugsoverlast.

Het is niet zo dat de genoemde voorbeelden op zichzelf voldoende aanleiding vormen tot ernstige vrees voor verstoring van de openbare orde die ten grondslag moet liggen aan de toepassing van de in artikel 151b genoemde bevoegdheid. De vrees moet *objectiveerbaar* zijn, in die zin dat er in redelijkheid sprake van moet zijn. De rechter moet aan de hand van de feiten die tot de vrees aanleiding hebben gegeven, kunnen toetsen of deze vrees gerechtvaardigd is. De vrees kan bijvoorbeeld bestaan uit politie-informatie over een bepaald gebied of uit eerdere (dreiging van) incidenten. Aan de andere kant gaat het ook niet zover dat er een concrete aanwijzing moet zijn dat op een bepaald tijdstip wapens in het gebied aanwezig zijn.

Beperkingen in tijd en omvang

Gezien het ingrijpende karakter van de maatregelen is de bevoegdheid om over te gaan tot de aanwijzing van veiligheidsrisicogebieden op verschillende manieren beperkt. Zo kan, gelet op het derde lid van artikel 151b, de aanwijzing slechts worden gegeven voor een bepaalde duur die niet langer is en voor een gebied dat niet groter is dan strikt noodzakelijk voor de handhaving van de openbare orde.

Artikel 151b, derde lid

De aanwijzing als veiligheidsrisicogebied wordt gegeven voor een bepaalde duur die niet langer is en voor een gebied dat niet groter is dan strikt noodzakelijk voor de handhaving van de openbare orde.

Over de omvang van het aan te wijzen gebied zijn in de wet en toelichting geen criteria gesteld, noch is er een omschrijving gegeven. Wel is bij de behandeling van het wetsvoorstel aangegeven dat de omvang van het gebied zo beperkt moet zijn als strikt nodig is om het beoogde doel te realiseren. Het kan een of enkele straten dan wel (een deel van) een wijk zijn. Ook hier geldt dat een rechter aan de hand van de feiten die tot de gebiedsaanwijzing leiden, moet kunnen toetsen of ze gerechtvaardigd is.

Er is voor de aanwijzing geen maximale duur bepaald aangezien deze afhankelijk is van de aard van de omstandigheden die tot de aanwijzing van een veiligheidsrisicogebied aanleiding geven. De aanwijzing

kan voor een bepaalde avond zijn, maar, bijvoorbeeld bij meerdaagse evenementen, ook voor een aantal dagen. Voorop moet wel blijven staan dat de termijn waarvoor de aanwijzing geldt, niet langer is dan strikt noodzakelijk. Een permanente aanwijzing is dus in strijd met de wet.

Bekendmaking

Een besluit treedt op grond van de Algemene wet bestuursrecht (Awb) niet eerder in werking dan nadat het bekend is gemaakt (artikel 3:40 Awb). Omdat uitsluitend rechtsbescherming openstaat tegen schriftelijke beslissingen, dient de beslissing tot gebiedsaanwijzing zo spoedig mogelijk op schrift te worden gesteld. De schriftelijke bekendmaking bevat een omschrijving van het gebied waarop ze van toepassing is, alsmede de geldigheidsduur. De bekendmaking van het besluit kan gebeuren door publicatie in een gemeentelijk blad of een algemeen verkrijgbare uitgave zoals een huis-aan-huisblad (artikel 3:42 Awb).

Indien een aanwijzingsbesluit zo kort van tevoren wordt genomen dat het niet meer tijdig kan worden gepubliceerd, kan de schriftelijke bekendmaking daarvan ook op een andere geschikte wijze plaatsvinden, bijvoorbeeld door het besluit bij de belangrijkste toegangswegen naar het gebied uit te reiken. Indien de situatie zo spoedeisend is dat de burgemeester de beslissing tot gebiedsaanwijzing niet van tevoren op schrift kan stellen, kan ze ook mondeling worden bekendgemaakt. In dat geval dient de burgemeester alsnog zo spoedig mogelijk te zorgen voor het op schrift stellen en de bekendmaking daarvan.

Artikel 151b, vierde lid

De beslissing tot gebiedsaanwijzing wordt op schrift gesteld en bevat een omschrijving van het gebied waarop deze van toepassing is alsmede de geldigheidsduur. Indien de situatie dermate spoedeisend is dat de burgemeester de beslissing tot gebiedsaanwijzing niet tevoren op schrift kan stellen, zorgt hij alsnog zo spoedig mogelijk voor de opschriftstelling en voor de bekendmaking daarvan.

Ook (een wijziging van) een verordening waarin de bevoegdheid tot aanwijzing van een gebied als veiligheidsrisicogebied aan de burgemeester is toegekend, dient overigens bekendgemaakt te worden om in werking te kunnen treden. Volgens artikel 139 van de Gemeentewet geschiedt deze bekendmaking door plaatsing in het gemeenteblad, dan wel, bij gebreke daarvan, door opnemning in een andere door de gemeente verkrijgbaar gestelde uitgave. Daarnaast is van belang om de wijziging van een verordening in een huis-aan-huisblad bekend te maken. Voor de volledigheid merken wij nog op dat op een wijziging van een verordening de Tijdelijke referendumwet (Trw.) van toepassing is. Indien nodig kan de speedprocedure van artikel 25 Trw. worden gevolgd om de wijziging van de verordening zo snel mogelijk in werking te laten treden.

Kennisgeving aan raad en officier van justitie

Wanneer de burgemeester overgaat tot de aanwijzing van een veiligheidsrisicogebied, dient hij deze aanwijzing zo spoedig mogelijk ter kennis van de raad en de officier van justitie te brengen.

Artikel 151b, vijfde lid

De burgemeester brengt de gebiedsaanwijzing zo spoedig mogelijk ter kennis van de raad en van de officier van justitie, bedoeld in het tweede lid.

Intrekking

De hierboven reeds kort weergegeven beperking in tijd heeft ook gevolgen voor de intrekking van de gebiedsaanwijzing. Het nieuwe wetsartikel in de Gemeentewet bepaalt dat de burgemeester de gebiedsaanwijzing dient in te trekken zodra de verstoring van de openbare orde door de aanwezigheid van wapens of de ernstige vrees voor het ontstaan daarvan is geweken.

Artikel 151b, zesde lid

Zodra de verstoring van de openbare orde door de aanwezigheid van wapens, dan wel de ernstige vrees voor het ontstaan daarvan, bedoeld in het eerste lid, is geweken, trekt de burgemeester de gebiedsaanwijzing in. Het vijfde lid is van overeenkomstige toepassing.

Deze bepaling heeft slechts betrekking op de situatie dat de verstoring van de openbare orde door de aanwezigheid van wapens of de ernstige vrees voor het ontstaan daarvan is geweken vóór het moment dat het einde van de in de gebiedsaanwijzing vermelde tijdsduur is bereikt. Op het moment dat het einde van de in de gebiedsaanwijzing vermelde tijdsduur is bereikt, vervalt de gebiedsaanwijzing van rechtswege. Mocht er op dat moment nog steeds sprake zijn van verstoring van de openbare orde door de aanwezigheid van wapens of de ernstige vrees voor het ontstaan daarvan, dan zal de burgemeester opnieuw tot gebiedsaanwijzing over kunnen gaan.

Bevel van de officier van justitie

Is een bepaald gebied door de burgemeester aangewezen als veiligheidsrisicogebied, dan kan de officier van justitie op basis van het gewijzigde artikel 50, 51 en 52 Wet wapens en munitie gelasten dat tegenover eenieder de bevoegdheid kan worden uitgeoefend om kleding dan wel vervoermiddelen of goederen te onderzoeken op de aanwezigheid van wapens of munitie. In tegenstelling tot het aanwijzingsbesluit dient het bevel van de officier van justitie wel een maximale geldigheidsduur te bevatten, die niet langer dan 12 uur mag bedragen. Tevens dient het bevel een omschrijving van het aangewezen gebied te bevatten, alsmede de feiten en omstandigheden, op grond waarvan de toepassing van de bevoegdheid om vervoermiddelen, goederen of kleding te onderzoeken op wapens of munitie

noodzakelijk wordt geacht.

Rechtsbescherming

De aanwijzing van een gebied als veiligheidsrisicogebied is een besluit in de zin van de Awb. Dit wil zeggen dat belanghebbenden tegen een besluit tot gebiedsaanwijzing beroep kunnen instellen bij (de sector bestuursrecht van) de rechtbank. Alvorens in beroep te kunnen gaan dient de belanghebbende bezwaar te maken bij de burgemeester (artikel 7:1 Awb). Onder de categorie van belanghebbenden vallen allen die een rechtstreeks bij de aanwijzing betrokken, individueel belang hebben bij het aangewezen gebied. In de memorie van toelichting wordt gesteld dat het in ieder geval gaat om de bewoners van het gebied en degenen die er een bedrijf hebben of in het gebied werkzaam zijn. Niet uitgesloten echter is dat iedereen die aangeeft het gebied te willen betreden, door de bestuursrechter als belanghebbende wordt aangemerkt.

Modelbepaling APV

Onderstaande bepaling kan opgenomen worden in de APV of in een specifieke verordening. Deze bepaling wordt opgenomen in een nieuwe afdeling 2.9 van de model-APV van de VNG.

Afdeling 2.9 Preventief fouilleren

Artikel 2.9.1 Veiligheidsrisicogebieden

De burgemeester kan overeenkomstig artikel 151b van de Gemeentewet bij verstoring van de openbare orde door de aanwezigheid van wapens, dan wel bij ernstige vrees voor het ontstaan daarvan, een gebied, met inbegrip van de daarin gelegen voor het publiek openstaande gebouwen en daarbij behorende erven, aanwijzen als veiligheidsrisicogebied.

Toelichting artikel 2.9.1

Op grond van artikel 151b Gemeentewet kan de raad aan de burgemeester bij verordening de bevoegdheid verlenen om gebieden aan te wijzen, waarin de officier van justitie de controlebevoegdheden die genoemd worden in artikel 50, 51 en 52 Wet wapens en munitie, kan uitoefenen. Het gaat om de controlebevoegdheden om binnen het aangewezen gebied:

- vervoermiddelen te onderzoeken;
- eenieders kleding te onderzoeken;
- te vorderen dat verpakkingen die men bij zich draagt, worden geopend.

De burgemeester kan een gebied aanwijzen als uit feiten of omstandigheden blijkt dat er sprake is van verstoring van de openbare orde door de aanwezigheid van wapens of ernstige vrees voor het ontstaan daarvan.

De aanwijzing als veiligheidsrisicogebied wordt gegeven voor een bepaalde duur die niet langer is en voor een gebied dat niet groter is dan strikt noodzakelijk voor de handhaving van de openbare orde.

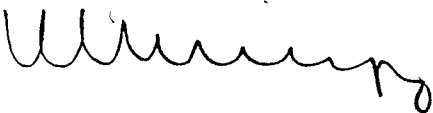
Voordat de burgemeester een gebied aanwijst, overlegt hij hierover in de lokale gezagsdriehoek met de officier van justitie en de korpschef. Daarbij komen de volgende onderwerpen aan de orde:

- feiten of omstandigheden waaruit blijkt dat er sprake is van verstoring van de openbare orde door de aanwezigheid van wapens of ernstige vrees voor het ontstaan daarvan;
- zorgvuldige afweging van het objectieve en subjectieve veiligheidsbelang en het individuele belang van de burgers (privacy);
- subsidiariteit en proportionaliteit;
- breder handhavingsbeleid in het beoogd gebied ter vergroting van leefbaarheid en veiligheid.

Ter toelichting kan verder de tekst van deze ledenbrief gelden.

Deze ledenbrief vindt u ook op web.vngnet.nl. Voor niet-GemNetabonnees op www.vngnet.nl. Zoek onder VNG Documenten en kies Ledenbrieven

Hoogachtend,
Vereniging van Nederlandse Gemeenten

b.a.

mr. R.J.J.M. Pans,
voorzitter directieraad